

Nastroje społeczne w 2019 roku – wskaźniki syntetyczne

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny oraz prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także oceny poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz kondycji zakładów pracy, w których pracują ankietowani. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich roczne¹ podsumowanie prezentujemy w postaci średnich na pięciopunktowej skali, od -2 do +2². Przedziały ufności pozwalają ocenić, czy zmiany średnich poszczególnych wskaźników są istotne statystycznie³.

SYTUACJA POLITYCZNA

Oceny sytuacji politycznej w kraju w ciągu 2019 roku nieco się różniły, jednak niezmiennie w każdym miesiącu ich średnie przyjmowały wartości ujemne, co oznacza przewagę siły ocen negatywnych nad pozytywnymi. Warto jednak zauważyć powyborczą poprawę ocen sytuacji politycznej w czerwcu (po majowych wyborach do Parlamentu Europejskiego) i listopadzie (po październikowych wyborach do Sejmu i Senatu). Ponadto w listopadzie wartość tego wskaźnika była najwyższa w 2019 roku.

W ciągu całego roku wartości wskaźnika **prognoz dotyczących sytuacji politycznej** w Polsce były wyższe niż oceny sytuacji bieżącej. Warto jednak zauważyć, iż prognozy grudniowe są mniej optymistyczne niż formułowane we wcześniejszych miesiącach – za wyjątkiem grudnia, średnie wartości minimalnie przekraczają zero, można więc powiedzieć, że optymizm co do rozwoju sytuacji politycznej przez większość roku nieznacznie przeważał nad pesymizmem.

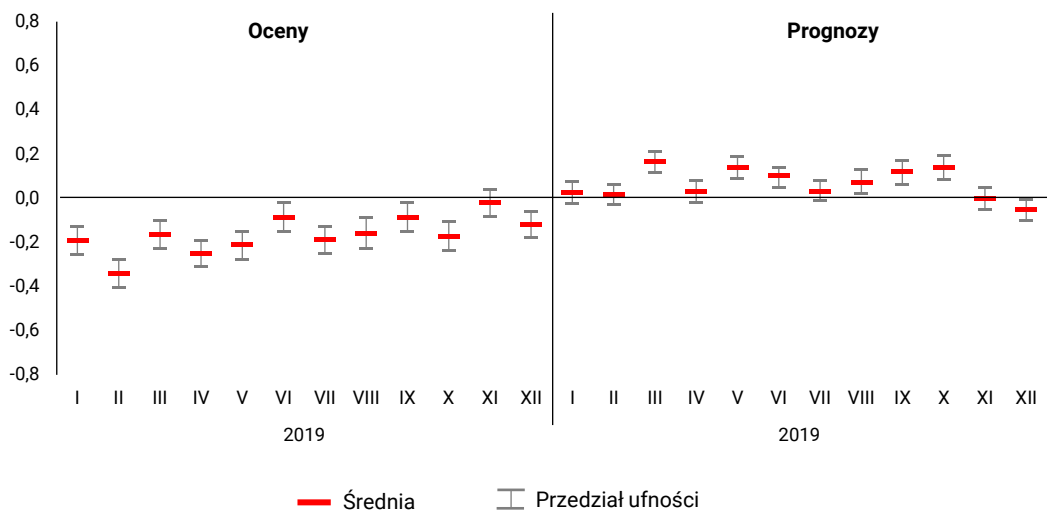
---

¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od stycznia do grudnia 2019 roku.

² Oceny na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa).

³ Wartości średnich prezentowanych wskaźników dla całej populacji dorosłych Polaków z 95% prawdopodobieństwem mieszczą się w zaprezentowanych przedziałach.

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce w 2019 roku

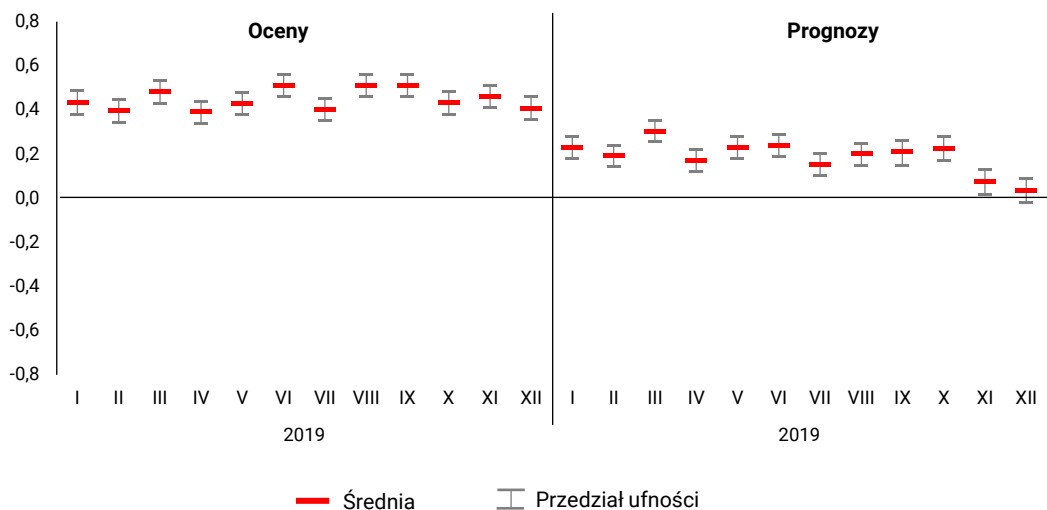
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA GOSPODARCZA

Średnie **ocen sytuacji gospodarczej** były w 2019 roku dość stabilne i przez cały rok przybierały wartości dodatnie. Istotny statystycznie wzrost średniej ocen w marcu okazał się nietrwały i już w kwietniu nastąpiła jego korekta. Podobnie nietrwały był lipcowy istotny statystycznie spadek średniej ocen, skorygowany jej wzrostem w sierpniu.

Prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej w Polsce przez cały rok były dodatnie, czyli silniejsze były przekonania, iż w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce się poprawi niż że się pogorszy, choć wartości średnich tego wskaźnika były niższe niż średnie ocen sytuacji bieżącej. Warto dodać, iż pod koniec roku prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej są wyraźnie mniej optymistyczne niż przez większość roku, przy czym grudniowa średnia jest istotnie statystycznie niższa niż średnie z pierwszych dziesięciu miesięcy 2019 roku.

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce w 2019 roku

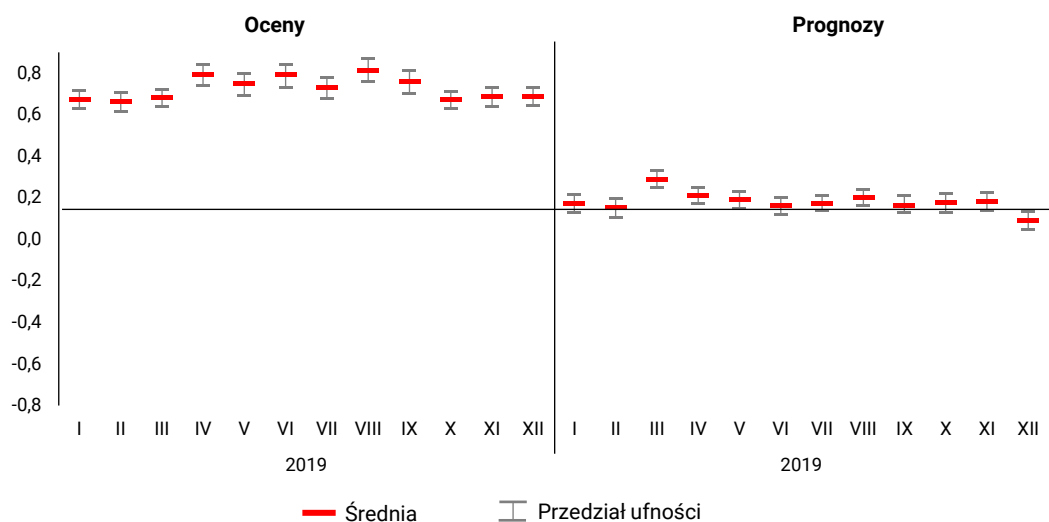
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

POZIOM ŻYCIA

Oceny poziomu życia respondentów i ich rodzin pozostawały przez cały 2019 rok w miarę stabilne i wyraźnie pozytywne, choć można zauważyć, iż w okresie wiosenno-letnim, czyli od kwietnia do września ich średnie były wyższe niż w pierwszym i czwartym kwartale.

Średnie wartości wskaźnika **prognoz dotyczących poziomu życia w perspektywie roku** przez cały rok 2019 były wyraźnie niższe niż średnie ocen sytuacji bieżącej, ale należy pamiętać, iż punktem odniesienia dla nich jest relatywnie wysoko oceniany stan aktualny. Prognozy w tym wymiarze były dość stabilne, z wyjątkiem dwóch miesięcy – w marcu odnotowaliśmy znaczący, ale krótkotrwały wzrost optymizmu co do tego, jak badanym i ich rodzinom będzie się żyło za rok, natomiast w grudniu nastąpił wyraźny jego spadek.

RYS. 3. Poziom życia badanych i ich rodzin w 2019 roku

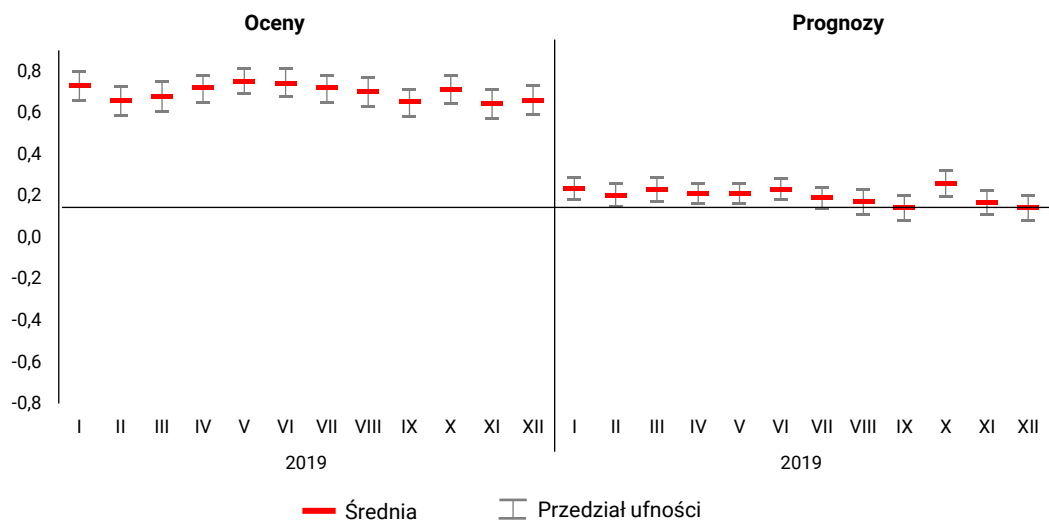
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Oceny **sytuacji w zakładach pracy** respondentów przez cały rok 2019 utrzymywały się na zbliżonym, relatywnie wysokim, poziomie – różnice średnich ocen są nieistotne statystycznie. Podobnie było z **prognozami**, choć średnie wartości tego wskaźnika są znacznie niższe od średnich ocen sytuacji bieżącej, ale należy pamiętać, iż punktem odniesienia dla nich jest właśnie generalnie pozytywnie oceniany stan aktualny.

RYS. 4. Sytuacja w zakładach pracy respondentów w 2019 roku

ODPOWIEDZI OSÓB AKTYWNYCH ZAWODOWO

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

***

Podobnie jak w latach ubiegłych, także w roku 2019 istotnie lepsze były oceny dotyczące sfery prywatnej niż publicznej. Zarówno poziom życia respondentów i ich rodzin, jak i sytuacja w zakładach pracy przez cały miniony rok oceniane były dobrze, a dodatkowo wartości drugiego z tych wskaźników zmieniały się w bardzo małym zakresie. Przez cały miniony rok pozytywnie postrzegana była sytuacja gospodarcza w Polsce, natomiast w każdym miesiącu średnie ocen sytuacji politycznej przyjmowały wartości ujemne.

Jeżeli chodzi o przewidywania, to w perspektywie roku z największym optymizmem Polacy postrzegają sytuację gospodarczą kraju – w tym wymiarze oczekiwania poprawy są wyraźnie większe niż obawy o pogorszenie sytuacji. Za wyjątkiem końcówki roku nadzieje na poprawę sytuacji dominowały nad obawami o jej pogorszenie także w odniesieniu do sytuacji politycznej w Polsce. Sytuacja polityczna jest ponadto jedynym wymiarem, w odniesieniu do którego średnie wartości wskaźnika prognoz przez cały rok były wyższe od średnich ocen sytuacji bieżącej. Wartości wskaźników prognoz sytuacji własnej i zakładów pracy respondentów były natomiast przez cały rok bliskie zeru, co oznacza, że dominują przekonania o utrzymaniu w perspektywie roku relatywnie wysoko ocenianego stanu bieżącego.

Opracowała

Barbara Badora